

دست من و دامان تو

«احمد حیدری قرا» دانش آموخته فلسفه و حقوق است. او علاوه بر شاعری، خود را کنشگر اجتماعی می‌داند. جهان صمیمی شعر احمد حیدری، مخاطب را به شنیدن شعرش علاقه‌مند می‌کند. شعری از حیدری درباره ساخت قدسی حضرت رضا(ع):

پیش پای من اگر چه راه غیر از چاه نیست
شکر، اما دستم از دامان تو کوتاه نیست
از زمانی که پیاده تا حریمت آمدم
تازه دیدم تا بهشت آن قدرها هم راه نیست
گنبدت خورشید تابانی است در شب‌های شهر
آن قدر که در غزل‌ها صحبتی از ماه نیست
آفتاب لطف را تابیده‌ای بر عام و خاص
خواه زائر بی‌گناه است آسمانش خواه نیست
گاه وبی‌گاه آمدن یا گاه‌گاهی آمدن
هیچ کس نشنیده از دربان اینجا «شاه نیست»
پنجره فولاد تو طوری گره وا می‌کند
که ضربحت نیز از غم‌های ما آگاه نیست
اشک‌های شوق بر مژگان جaro و شاهد است
هیچ کاری در حرم همراه با اکراه نیست
در زیارت‌نامه‌هایت مهربانی جاری است
هیچ یک اما به خوبی امین‌الله نیست

گدای گوشه چشمت

«حجت‌الاسلام علی مقدم» یک شاعر دهه هفتادی است که سال‌هاست در شعر آیینی فعالیت دارد. او از استعداد شاعری‌اش عمدتاً برای سرودن ابیاتی در مدح اهل بیت(ع) استفاده برده است. انجمن ادبی «مطلع» به همت او و جمعی از علاقه‌مندان شعر آیینی برگزار می‌شود.

به امید گوشه چشمت چقدر گدا نشسته
نه فقط گدا که حتی، صف اغنیا نشسته
من بنده را ز خیل حشمت سوا مفرما
که به خوان لطف و جودت همه ماسوا نشسته
«آنا ین شروط» یعنی که ولای توست توحید
حرمت نشسته هر کس، حرم خدا نشسته
«آنا ین شروط» یعنی که به گرد کعبه حاجی
چو رضا نباشی از او، ز خدا جدا نشسته
«آنا ین شروط» یعنی مروار دیگر ای دل
به خدا رسیده هر کس به ره رضا نشسته
تو ز هیچ کس نپرسی: «ز کجایی و که هستی؟»
که غریبه هم ز لطفی تو چو آشنا نشسته
نه فقط که روسپیدان به نماز ایستاده
به نیاز، روسپاهان همه با حیا نشسته
به جز از تو که نشستی سر سفره یا گدایان
به خدا نبوده شاهی پغل گدا نشسته
چون‌نگین پادشاهی که نشسته بر رکابش
به دلم محبت تو چَقَدَر به جا نشسته
شده «فایک للْحُسَین» تو دلیل گریه‌هایم
که همیشه در دل تو غم کربلا نشسته

سلام بی‌قرار

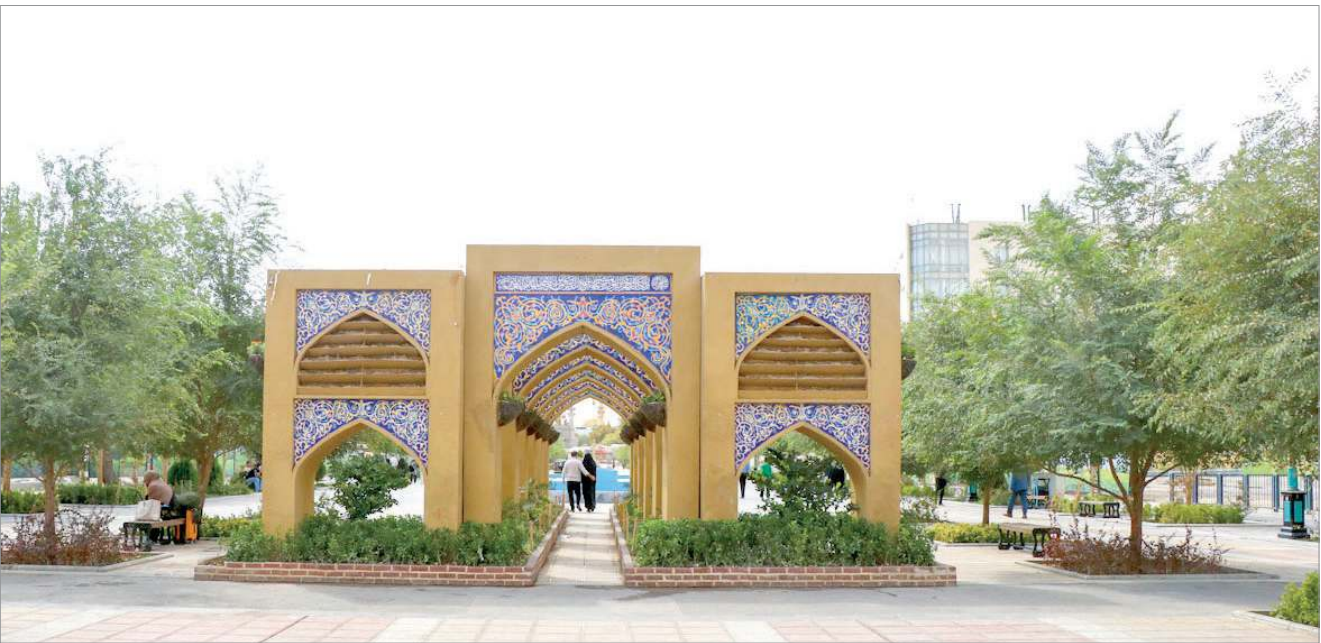
«سید ابوالفضل مبارز» بهمن ماه ۱۳۶۸ در مشهد به دنیا آمده است. او در فضای شعر مشهد نفس کشیده و بالیده و حالا به یکی از چهره‌های جوان شعر این شهر بدل شده است. سیدابوالفضل مبارز، همسر عاطفه سادات موسوی و برادر سیدحسن مبارز، دو چهره دیگر شعر مشهد است.

سلام آمدن بی‌قرار در باران
سکوت خسته چشم انتظار در باران
سلام دیدن از دور و بی‌قرار شدن
به آسمان زدن بی‌گدار در باران
به این بلازده آذن دخول باید داد
به این رمیده بی‌اعتبار در باران
به این گذشته غمگین به حرمت حالا
که ایستاده چنین شرمسار در باران
خراب روی تو بود و سلام یادش رفت
نشست رو به تو چشم خمار در باران
به گنبد تو به پرچم به باد خیره چنان
که عاشقی به سر زلف یار در باران
تو را قسم به تمام مقدسات ببخش
تو را به گریه بی‌اختیار در باران
شکوفه زد گل امید در دل صحن‌ت
شروع شد هیجان بهار در باران...

«رضوان» ره‌باغی است که زائران به شوق زیارت امام رضا(ع) آن را طی می‌کنند

مسیر سبز تشرّف

ره‌باغ رضوان به عنوان یکی از تکه‌های این پازل عمرانی در سال ۱۴۰۱ به عنوان یکی از آخرین مسیرهای سرسبز تشرّف به حرم منور به بهره‌برداری رسید. این مسیر در سال‌های گذشته صحنه‌های زیبایی از مواجهه زائران با گنبد طلا را به خود دیده است

حرم مطهر امام رضا(ع) گرفتند. بخشی از این برنامه چند ساله به ایجاد مسیرهای سبز تشرّف به حرم مطهر رسید. مسیرهای هشت‌گانه که در گوشه‌گوشه حرم مطهر ایجاد شدند تا حرکت زائران به سمت حرم مطهر حضرت رضا(ع) را تسهیل کنند.

ره‌باغ رضوان به عنوان یکی از تکه‌های این پازل عمرانی در سال ۱۴۰۱ به عنوان یکی از آخرین مسیرهای سرسبز تشرّف به حرم منور به بهره‌برداری رسید. این مسیر در سال‌های گذشته صحنه‌های زیبایی از مواجهه زائران با گنبد طلا را به خود دیده است، قاب‌هایی ملو از عشق و علاقه که مشابه آن را در سال‌های دور و نزدیک در خیابان‌های اصلی منتهی به حرم مطهر می‌دیدیم. در ابتدای ره‌باغ نگاه زائران با گنبد طلایی گره می‌خورد و در انتهای مسیر هم میهمانان حضرت

در حرم

بتول پرهیزگار | در هفته دفاع مقدس، حسینیّه شهدا واقع در صحن قدس حرم مطهر رضوی با برپایی ویژه برنامه و نمایشگاه «۱۸۰۰۰ ستاره، معبر سرخ شهیدان» میزبان زائران آستان مقدس حضرت رضا(ع) است. نام نمایشگاه «معبر سرخ شهیدان» است و قدم زدن در غرفه‌ها و ایستگاه‌های این نمایشگاه، خاطرات دوران پرافتخار هشت سال دفاع مقدس را در یادها زنده می‌کند. خاطراتی که در دل خاکریزهای جبهه شکل گرفت و پس از آن در قاب عکس‌ها، متن‌ها، فیلم‌ها واز لابه‌لای کتاب‌ها به نسل آینده منتقل شد.گشت و گذار در این نمایشگاه، در واقع یک سفر تاریخی است. سفری به روزهای پرالتهاپ انقلاب و به دل خیابان‌هایی که پر بود از فریاد اعتراض مردم علیه رژیم‌شاهنشاهی، شروع جنگ‌تحمیلی هشت‌ساله تا تازه‌ترین ورق‌های تاریخ انقلاب یعنی جنگ تحمیلی ۱۲روزه که برگ‌زرین دیگری بر افتخارات ایران اسلامی افزود.

■نقش آفرینی مردم مشهد در انقلاب اسلامی

وارد نخستین غرفه از این نمایشگاه که می‌شوی، صدای خروش مردم مشهد در راهپیمایی دهم‌دی ماه سال ۵۷ در اعتراض به حمله نیروهای رژیم منحوس پهلوی به بیت آیت‌الله شریزای به گوش می‌رسد.

روزی که در تاریخ انقلاب از آن به عنوان خونبارترین روزهای

مشهد یاد شده است.روایتگر جوان در این غرفه حوادثی که در این روز خونین در مشهد اتفاق افتاده است را برای مخاطبان بازگو می‌کند و می‌گوید: در آن روز که روز نبرد تن با تانک بود، مردم مشهد ۱۶۰ شهید را تقدیم ساحت انقلاب اسلامی کردند و وضعیت مشهد در آن روز آن قدر اسفبار بود که ۷۰۰ نفر از پزشکان خراسان در تلگرافی به دبیر کل سازمان ملل، خواستار رسیدگی به این اوضاع اسفناک شدند.

■تشریح عملیات ثامن‌الائمه(ع)

جمعیت بازدیدکننده که بیشتر نوجوانان دهه هشتادی هستند، وارد غرفه دوم نمایشگاه می‌شوند. سوسوی نور فانوس‌هایی که در کنار دیوار غرفه به چشم می‌خورد، یاد شب‌های سرد و تاریک جبهه رازنده می‌کند. فانوس‌هایی که با نور کم فروغشان در آن شب‌های سرد و ظلمانی، روشنی‌بخش سنگرهابودند، امروز آمده‌اند تا چرافی باشند در مسیر راه جوانان و نوجوانانی که هر چند روزهای جنگ و جهاد را ندیده‌اند ولی هر کدامشان با الگو گرفتن از شهدا، رزمنده‌ای از رزمندگان اسلام در جبهه جنگ نرم علیه استکبار جهانی هستند.روی حاضر در این غرفه، عملیات ثامن‌الائمه(ع) که با محوریت لشکر ۷۷ خراسان انجام‌شده است را برای بازدیدکنندگان تشریح می‌کند. عملیاتی که در

پنجم مهر ماه سال ۱۳۶۰ در محور آبادان به شرق کارون در جنوب‌غربی ایران آغاز شد و پس از ۴۲ ساعت نبردی وقفه، با شکسته شدن حصر آبادان و بازپس‌گیری بیش از ۱۵۰ کیلومتر مربع از خاک ایران، به پایان رسیده است و از آنجا که لشکر ۷۷ خراسان در پیروزی این عملیات نقش کلیدی داشته، نام آن توسط شورای عالی امنیت ملی به لشکر ۷۷ ثامن‌الائمه(ع)تغییر یافته است.

■غرفه پیشرفت‌های موشکی ایران اسلامی

پس از مرور خاطرات روزهای پرالتهاپ انقلاب و دوران دفاع مقدس، حالانوبت به غرفه پیشرفت‌های موشکی می‌رسد. جایی که دیدن پیشرفت‌های موشکی ایران اسلامی که حاصل سال‌ها تلاش علمی و مجاهدانه فرزندان ایران اسلامی است، لبخندی شیرین به روی لب‌ها می‌نشانند. همان موشک‌هایی که در دوران جنگ تحمیلی ۱۲روزه، چون سچیل و ابابیل بر سر دشمنان اسلام و انقلاب فرو ریخت و رژیم صهیونیستی و امریکای جنایتکار را به زانو درآورد. موشک‌هایی که با آتشی از خشم، انتقام شهادت مظلومانه سرداران شهید غلامعلی رشید، محمد باقری، سلامی و حاجی زاده غر عزیز را گرفتند و موجب شدند دشمنی که با دنیایی از اذعوار و صحنه جنگ‌شده بود، زبونه‌انه تقاضای آتش بس کند. بسیاری از کسانی که پای لانچرهای این

فضاسازی ره‌باغ رضوان این است که تلاش شده در شأن یک فضای پیرامونی حرم مطهر، زیبا ساخته شود. از این بابت تمام مسیر با درختان و فضای سبز زیباسازی شده و برخی المان‌های قدیمی محیط در آن حفظ شده است. از جمله اینکه همه نمادها و بناهای قدیمی در این مسیر حذف‌شده، اما چهار درخت با عمری بالای حدود ۶۰ سال هنوز حفظ شده و سایه‌سار زائران است.

همچنین مسجد ۴۰۰ساله صاحب‌کار نیز در ضلع غربی ره‌باغ برقرار است که نماز جماعت و مجالس مختصری با حضور قدیمی‌های محله در آن برپا می‌شود. تمام طول مسیر با جوی‌های آب، آب‌نمای بزرگ و حوضچه طراحی شده است که به زیبایی مضاعف و حس متعالی زائران در طول ره‌باغ کمک می‌کند. همچنین این راه با سنگفرش و روشنایی کاملی که به خود گرفته، در روز و شب تماشایی و زیباست. ره‌باغ رضوان در مسیری به طول ۳۰۰ متر و با مساحت حدود ۱۵هزار مترمربع از انتهای بلوار رضوان تا حدفاصل بست‌های شیخ طوسی و شیخ طبرسی ایجاد شده است. این مسیر همچنین به واسطه گستردگی فضا یکی از زیباترین چشم‌اندازها به گنبد طلا را برای زائران و مجاوران فراهم می‌کند.

■مسیری برآمده از دل تاریخ

با وجود آنکه نام‌گذاری ره‌باغ رضوان به مانند چند مسیر مشابه برگرفته از نام‌های بهشت است، اما این نام معلول یک هویت تاریخی مرتبط با این مسیر نیز هست. این مسیر در انتها دقیقاً به باغ رضوان حرم مطهر می‌رسد که چند دهه هویت و اتفاق‌های تاریخی را در خود نهان دارد.

باغ رضوان حرم مطهر امام رضا(ع) در ضلع شمالی صحن و سرای رضوی بوده که یکی از چاپخانه‌های حرم منور اکنون در آن دایر است. این باغ در گذشته دور قبرستان قتلگاه یا غسلگاه بوده است که پیکر فضل بن حسن طبرسی را در سال ۵۴۸ قمری در آن دفن کردند. قبرستان قتلگاه در سال ۱۳۰۹ تخریب می‌شود و باغ رضوان را در این مکان بنا می‌کنند. بعدتر در این مکان مدرسه‌ای بنا می‌شود و با گذر زمان به حوزه علمیه تغییر ماهیت می‌دهد. در نهایت سال ۱۳۵۴ به واسطه ساخت فلکه حضرتی همه بناهای آن تخریب و اکنون هم با همان نام باغ رضوان یا صحن رضوان شناخته می‌شود.

محل فعلی ساخت ره‌باغ رضوان تا دو دهه قبل تر پر از خانه و مغازه و کوچه‌های پیچ در پیچ بود و دهه‌ا خانواده در این محدوده سکونت داشتند. بخش اعظم این بافت متراکم جزو تپل محله بود. تملک این فضاها از سال ۱۳۸۱ آغاز شد و با گذشت زمان اقدام‌هایی عمرانی صورت گرفت تا مسیر فعلی ساخته شود.

مروری بر تاریخ پرافتخار هشت سال دفاع مقدس در حرم مطهر رضوی

زائران رضوی میهمان «معبر سرخ شهیدان»

موشک‌ها نشنستند، همان جوان‌های دهه هفتادی بودند که در مکتب امام خمینی(ره) و در مکتب حاج‌قاسم تربیت شده بودند.

در ایستگاه پایانی این نمایشگاه، بازدیدکنندگان میهمان خاطره‌گویی علی باقری، راوی انجمن راویان جوان دفاع مقدس شدند که گفت: آنچه در این نمایشگاه مشاهده کردید مربوط به گذشته است و آینده را باید شما جوانان و نوجوانان با الگو گرفتن از شهدا و مجاهدان فی سبیل‌الله و همچنین با الگو گرفتن از کسانی که با جهاد علمی موفق به ساخت پیشرفته‌ترین تجهیزات جنگی شدند، بسازید. در پایان نیز، بازدیدکنندگان میهمان اجرای سرود توسط گروه‌های همخوانی گلدسته‌های حرم شدند که با اجرای حماسی، شعری انقلابی در دل‌ها به پا کردند و اهدای بسته‌های فرهنگی با موضوع دفاع مقدس به مخاطبان نیز از دیگر برنامه‌های این مراسم بود. گفتنی است ویژه برنامه «۱۸۰۰۰ ستاره، معبر سرخ شهیدان» با محوریت روایت سلحشوری‌های رزمندگان سرافراز هشت سال دفاع مقدس و باخواری پیروزی ملت قهرمان ایران در دفاع مقدس ۱۲روزه، از بیست و نهم شهر یور ماه آغاز شده و به مدت هشت شب از ساعت ۱۹:۰۰ در حسینیّه شهدا واقع در صحن قدس حرم مطهر رضوی میزبان زائران این آستان مقدس است.

تجربه حضور در حرم منور رضوی، تبلیغی زنده علیه ایران‌هراسی و اسلام‌هراسی است

■سامانه «نسیم رضوان»؛ گامی برای رفع چالش‌ها
لسانی یکی از اقدام‌های نوین در این حوزه را راه‌اندازی سامانه «نسیم رضوان» عنوان کرد و افزود: این سامانه با هدف تسهیل ارتباط زائران و کاروان‌ها با کارشناسان طراحی شده و زمینه رفع چالش‌هایی چون کمبود مترجم، ناهماهنگی میان راهنمایان گردشگری و نیاز به اطلاع‌رسانی دقیق را فراهم کرده است.

مدیر زائران غیرایرانی حرم مطهر رضوی تأکید کرد: گردشگری مذهبی تنها بازدید از یک مکان مقدس نیست، بلکه تجربه‌ای عمیق و معنوی است که در ذهن و قلب زائران ماندگار می‌شود و آن‌ها پس از بازگشت به کشورهای خود، مبلغ این فرهنگ و معنویت خواهند بود.

وی افزود: حضور زائران در حرم مطهر رضوی، لیخنه و خادمان و فضای معنوی بارگاه امام رضا(ع) بستری است برای ایجاد تجربه‌ای ماندگار که می‌تواند ایران‌هراسی و اسلام‌هراسی را در سطح بین‌المللی کاهش دهد.

■خدمات متنوع برای زائران غیرایرانی

مدیر زائران غیرایرانی حرم مطهر رضوی با اشاره به خدمات شبانه‌روزی این مرکز گفت: زائران از بدو ورود تا پایان سفر از پشتیبانی‌های فرهنگی، رفاهی و معنوی برخوردار می‌شوند و علاوه بر برنامه‌های ویژه در حرم مطهر، نشست‌های علمی و فرهنگی نیز با حضور زائران غیرایرانی حتی غیرمسلمان- برگزار می‌شود که فرصتی برای تعامل میان فرهنگی و شناخت متقابل ادیان و مذاهب است.

خبر

بخشی نیز به صورت فردی به مشهد سفر کردند. به گفته وی، بیشترین زائران غیرایرانی از کشورهای عراق، عربستان، بحرین، پاکستان، هند، لبنان، ترکیه و سوریه هستند و در دهه پایانی ماه صفر سال گذشته نیز زائرانی از ۲۳ کشور مختلف در مشهد حضور داشتند.

■گردشگری مذهبی از نگاه قرآن

لسانی در تبیین رویکرد گردشگری مذهبی در اسلام، اظهار کرد: قرآن کریم به انسان‌ها توصیه می‌کند در زمین سیر کرده و نشانه‌های الهی را در فرهنگ، تاریخ و تمدن‌ها جست‌وجو کنند، به همین دلیل زیارت و گردشگری مذهبی تنها یک تجربه دیداری نیست، بلکه باید به بصیرت، تحول و معرفت درونی منجر شود.